

ПЛАТІЖНА КАРТКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

В умовах глобальних трансформацій сучасної світової економіки особливого значення набуває розвиток систем захисту національних фінансових ринків. Поширення процесу глобалізації економіки призводить до ряду негативних проблем, до яких належить і проблема легалізації незаконних доходів. Особливу актуальність це питання набуває на сучасному етапі розвитку економіки України, коли концептуально висунуто вимогу інтеграції у світове економічне співтовариство. Зрозуміло, що Україні необхідно негайно запровадити ефективні заходи щодо вирішення проблем відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом, та створити для цього високоефективні інструменти. Одним із таких інструментів може бути платіжна картка.

Питаннями впровадження і застосування електронної картки в економічні процеси держави займаються такі вітчизняні вчені: В. Міщенко, Д. Михайлова, І. Канєєва, О. Махаєва, М. Савлук, О. Овсєєнко та інші. Віддаючи належне їх науковим дослідженням, слід зазначити, що недостатня увага приділяється ролі платіжної картки як інструмента врегулювання економічних відносин між суб'єктами економіки з приводу відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом.

На сучасному етапі розвитку технології електронних платежів платіжна карта являє собою складний інтелектуальний інструмент, який включає в себе технологію банківської картки та ідентифікаційну інформацію її власника, що технологічно базуються на чіпі. Пластикові картки є багатофункціональною та мікропроцесорною, із захищеною операційною системою, а також матеріальним носієм персональних даних власника картки та будь-якої іншої інформації.

В Україні вже є проекти використання карт одночасно для декількох цілей. По-перше, це державний експеримент щодо впровадження на основі інформаційно-виробничої системи “ОСВІТА”, інформаційно-аналітичної системи обліку і відшкодування пільг та електронного студентського квитка – платіжної картки. По-друге, “BANK-O-PHONE”, що фактично є уніфікованою платформою мобільних платежів, що дозволяє поєднувати на одній картці (точніше – на одному чіпі) sim-карту будь-якого мобільного оператора та чіп платіжної картки будь-якого банку. По-третє, майже успішний проект (на даний момент не реалізований) з об'єднання платіжної картки банку з безконтактним проїзним квитком у Київському метрополітені.

Активного обговорення зараз набувають пропозиції уряду із запровадження електронних паспортів, у тому числі закордонних, електронних водійських посвідчень, смарт-карт платників податків тощо. Поєднання таких державних ініціатив із платіжною картою, на обов'язковій для всього населення основі, дозволить легалізувати значні обсяги коштів тіньової економіки. При цьому платіжна картка буде дійсно дієвим інструментом протидії незаконному відмиванню коштів, що дозволить:

- зробити систему оподаткування більш прозорою;
- збільшити обсяги та прискорити безготівкові розрахунки;
- підвищити керованість грошовою масою;
- знизити вартість кредитних ресурсів;
- збільшити базу оподаткування;
- збільшити обсяги доходів до бюджету країни за рахунок оподаткування виведених із “тіні” нелегальних коштів;
- створити соціальний реєстр населення та перейти до видачі адресних соціальних пільг тощо.